

MITEN VOIN TUKEA –koulutuspäivä

TULOKSIA KOTT 2016 –tutkimuksesta
Pauli Tossavainen /Kristina Kunttu

9.5.2017

KOTT-diat Kristina Kunttu

KOTT 2016 -aineistosta

- Otos 10 000, vastanneita 3114.
- Vastaajan sukupuolta kysyttiin luokittelulla mies/nainen/muu
- Yhteensä 26 opiskelijaa oli ilmoittanut sukupuolekseen muu
- Analyyyseissa käytettiin luokittelua mies/nainen ja muun sukupuolen ilmoittaneet luokiteltiin otosrekisterin mukaisen sukupuolen mukaan, jos tieto oli saatavilla.

TERMEJÄ JA KÄSITTEITÄ

HLBTIQ

Alkukirjaimet sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvista ryhmistä (*homot, lesbot, bit, transihmiset, intersukupuoliset, queerit*).

Eri versioita riippuen siitä, mihin ryhmiin halutaan viitata.

CIS-SUKUPUOLINEN IHMINEN

Mies tai nainen, joka ei koe olevansa transihminen, intersukupuolinen tai muunsukupuolinen ja ilmaisee sukupuoltaan pääosin omalle synnyntäiselle sukupuolelleen ominaisesti.

HETERONORMATIIVISUUS

Ajattelutapa heteroudesta toivotuimpana ja luonnollisimpana suuntautumisena. Sisältää usein ajatuksen ydinperheestä.

Läheistä sukua hetero-oletukselle ja sukupuolinormatiivisuudelle (käsitys vain kahdesta, toisilleen vastakkaisesta sukupuolesta)

SUKUPUOLIDYSFORIA

Sukupuoliristiriidan aiheuttama kokonaisvaltainen pahan olon tunne johon yleensä sisältyy **Kehodysforia** = vierauden, ahdistuksen ja inhon tunteet kohdistuen kehon sukupuolitettuihin piirteisiin

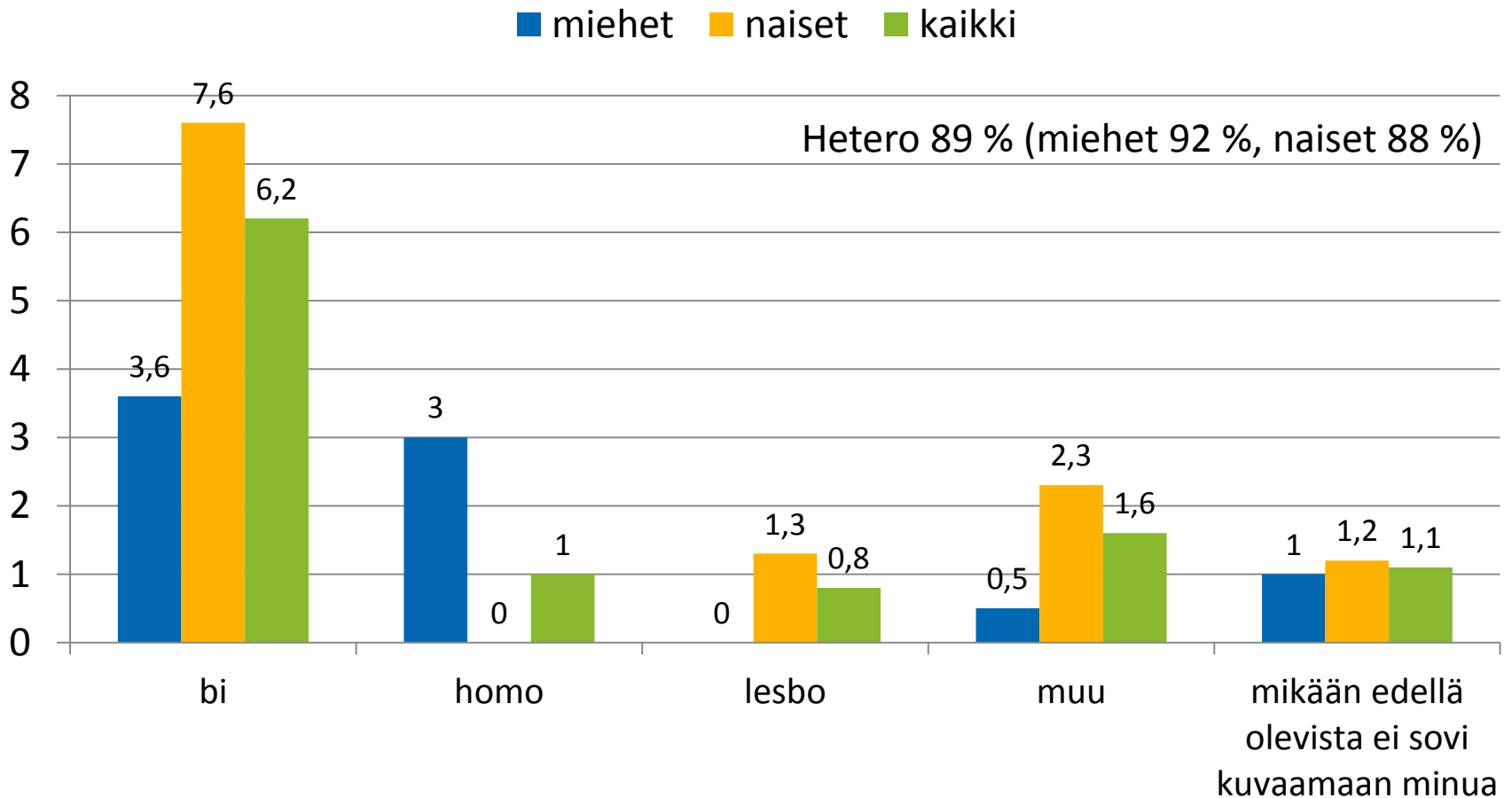
Sosiaalinen dysforia = ahdistus ja pahan olon tunne siitä, ettei tule eri tilanteissa nähdäksi omana itsenään

SUKUPUOLEN KORJAUS

- A. Lääketieteelliset hoidot, joiden avulla transsukupuolinen tai muunsukupuolinen henkilö voi **korjata kehoaan vastaamaan koettua sukupuolta**
- B. Sosiaalinen ja juridinen prosessi (esim. henkilötietojen muuttaminen väestörekisterissä, sosiaalinen toiminta koetun sukupuolen mukaisesti).

SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN (% , yo+amk, N=3051)

SEKSUAALINEN KIIHOTTUMINEN (% , yo +amk)

	Miehet	Naiset
Kiihotun ainoastaan/lähinnä naisen kanssa tai naista ajatellen	88	1,3
Kiihotun pääosin naisen kanssa tai naista ajatellen, mutta myös miehen kanssa tai miestä ajatellen	5,7	0,9
Kiihotun suunnilleen yhtä paljon sekä naisen että miehen kanssa tai naista tai miestä ajatellen	1,0	3,4
Kiihotun pääosin miehen kanssa tai miestä ajatellen, mutta myös naisen kanssa tai naista ajatellen	1,0	20,3
Kiihotun ainoastaan/ lähinnä miehen kanssa tai miestä ajatellen	3,3	72
En kiihotu naisen enkä miehen kanssa tai naista/ miestä ajatellen	0,3	1,4
Kiihotun muun sukupuolen kanssa tai muuta sukupuolta ajatellen, mikä sukupuoli?	2,5	1,6
Kiihottumiseni kannalta kumppanini sukupuolella ei ole merkitystä	1,2	6,7

HLBTIQ-OPISKELIJA OPISKELUTERVEYDENHUOLLOSSA

- **Työotteen tulee olla**
 - moninaisuusajatteluun
 - ihmisten erilaisuuden arvostamiseen
 - heidän todellisten tarpeidensa tunnistamiseen

perustuva normaali työote ilman erityiskohtelua.
- **Pääpaino asiassa, jonka vuoksi asiakas tuli vastaanotollesi.**
- **Asiakkaan ei tarvitse kokea joutuvansa kouluttamaan sinua hlbtqi-asioista käyntiajallaan**

NEUTRAALI KIELENKÄYTTÖ TOIMII AINA!

Poika/tyttöystävä → kumppani

Yhdyntä → seksi

TRANSSUKUPUOLISUUS/ MUUNSUKUPUOLISUUS

Jos potilas haluaa arvioon kehonsa mahdollista juridista, kirurgista ja/tai hormonaalista hoitoa varten vastaamaan kokemaansa sukupuoli-identiteettiä hänellä on oikeus läheteeseen (ilman tutkimuksia)

[Laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta](#)

[STM asetus sukupuolen muuttamiseen tähtäävän tutkimuksen ja hoidon järjestämisestä](#)

TAYS: Nuorisopsykiatrian poliklinikka Alle 18v.
Trans-poliklinikka

HUS: Nuorten sukupuoli-identiteetin tutkimusplk. Alle 18v.
Sukupuoli-identiteetin tutkimusplk.

F64.0 Transsukupuolisuus on poissulkudiagnoosi

Komorbidi mielenterveysongelma on hoidettava ensin. Jos todetaan mielenterveysongelman hoidon/kuntoutuksen tarve, kannattaa käynnistää hoito ja keskustella asiakkaan kanssa lähettämisen ajankohdasta.

- identiteettihämmennys: persoonallisuuden kehitys on kesken, epävakaata persoonallisuus
- psykoosihäiriö

ICD-11 luokituksessa ilmeisesti poistuu psykiatrisista diagnooseista

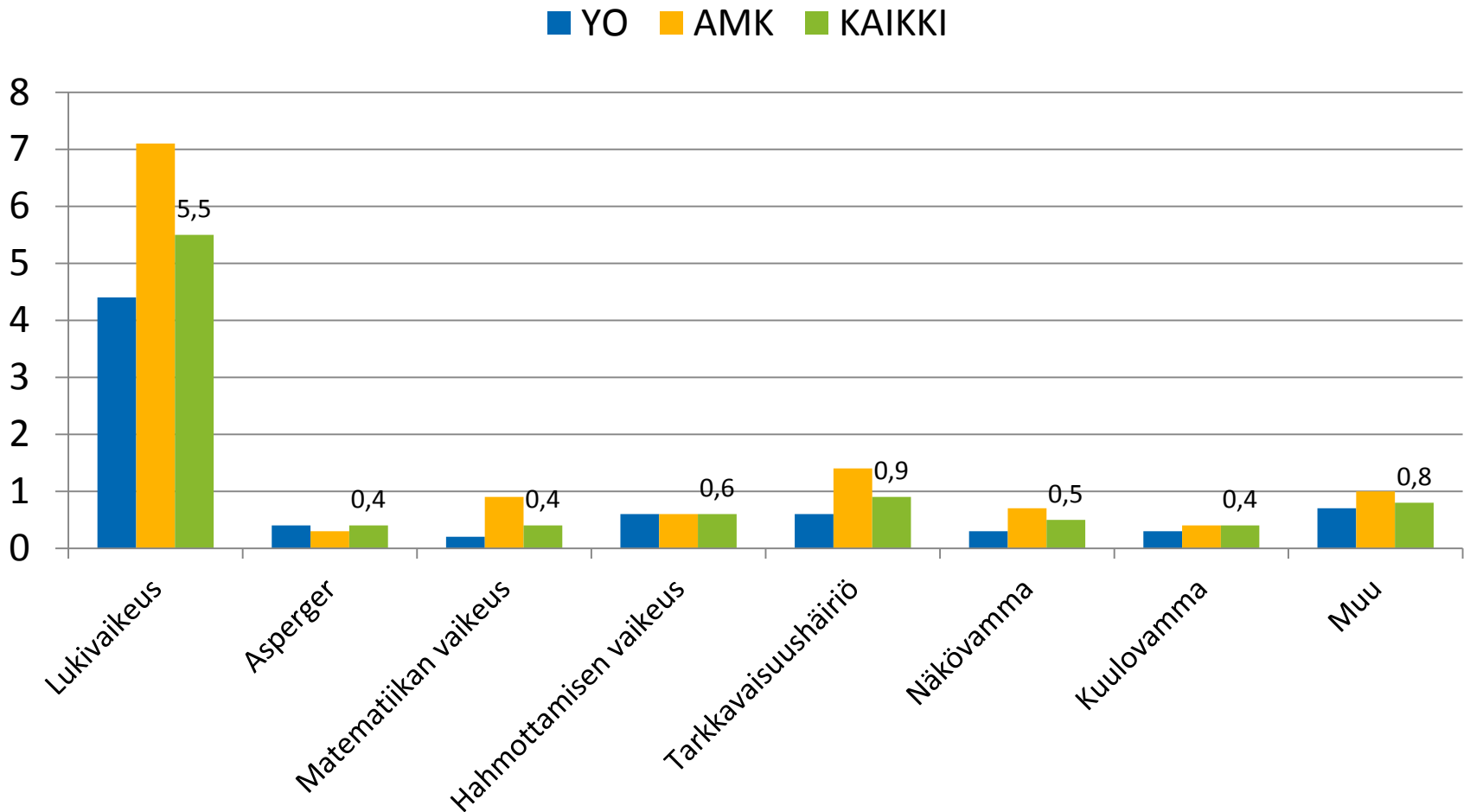
UUDET TUTKITTAVAT SUOMESSA

Tays ja HUS Dos. Aino Mattila Tays. 5.5.2017

- 2003 n. 50
- 2007 n. 50
- 2010 n. 115
- 2011 n.230 (aik. 190, nuoret 40)
- 2015 620 (aik. 400, nuoret 220)
- 2016 800 (aik. 490, nuoret 310)

OPPIMISVAIKEUDET 2016 (% , yo, amk, kaikki)

OPPIMISVAIKEUS TAI OPPIMISEEN VAIKUTTAVA SAIRAUUS TAI VAMMA (%)

OPPIMISVAIKEUS	YO	AMK	KAIKKI
Lukivaikeus	4,4	7,1	5,4
Asperger-oireyhtymä	0,4	0,3	0,4
Matematiikan oppimisvaikeus	0,2	0,9	0,4
Hahmottamisen vaikeus	0,6	0,6	0,6
Tarkkavaisuushäiriö (esim ADHD/ADD)	0,6	1,4	0,9
Näkövamma	0,3	0,7	0,5
Kuulovamma	0,3	0,4	0,4
Muu	0,7	1,0	0,8
2016 jokin oppimiseen vaikuttava sairaus tai vamma	6,5	10,6	8,2
2012 jokin oppimiseen vaikuttava sairaus tai vamma	3,4	6,1	4,6

Tuula Koivisto, proseminarityö 2017:

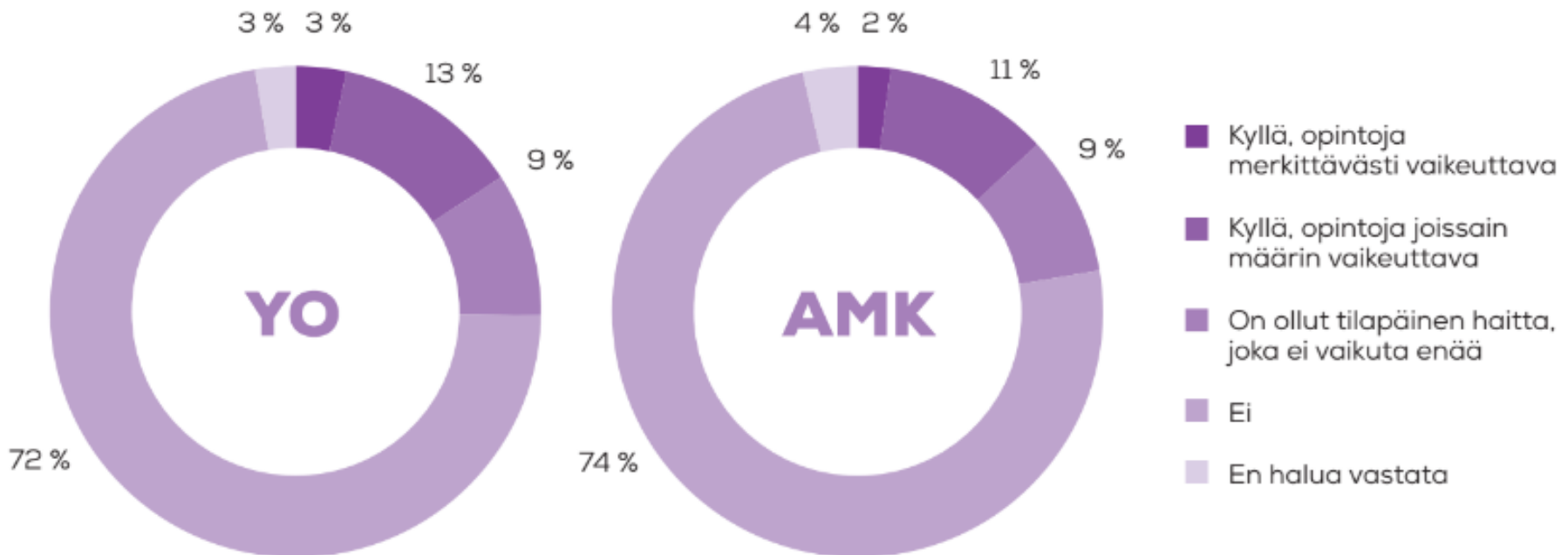
LUKIVAIKEUSOPISKELIJAN OPISKELUINTO, SUORIUTUMINEN JA TUKI LUKIVAIKEUTEEN KORKEAKOULUOPINNOISSA

- Aineistona KOTT 2012, Opiskeluinto-mittari (OpInto)
- Lukivaikeusopiskelijoiden opiskeluinto oli korkeampi, kuin niiden opiskelijoiden, joilla ei ole oppimisvaikeuksia.
- Lukivaikeusopiskelijat uppoutuivat muita opiskelijoita herkemmin opintoihinsa ja olivat hivenen tarmokkaampia kuin muut.
- Lukivaikeusopiskelijoiden ja ei-lukivaikeusopiskelijoiden opinnoissa suoriutumisessa ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.
- Noin 70 % lukivaikeusopiskelijoista jäivät vaille lukivaikeuteen kohdistettua tukea korkeakouluopinnoissaan.
- Suoriutuminen opinnoissa oli yhteydessä lukivaikeusopiskelijan kokemaan opiskeluuntoon. Tuen saanti lukivaikeuteen korkeakouluopintojen aikana ei ollut yhteydessä lukivaikeusopiskelijoiden kokemaan opiskeluuntoon

Opiskelijabarometri 2014

Kuvio 22. Onko sinulla jokin opintojen suorittamista vaikeuttava fyysinen tai psyykkinen haitta?

Johanna Korkeamäki 11.11.2016:

ONGELMIA TUEN SAAMISESSA

- Opiskelijatutkimusten mukaan kaikki eivät saa tarvitsemaansa tukea oppilaitoksesta → ei kuitenkaan tarkemmin tiedetä, keitä nämä ovat
- Oppimisvaikeudet ja mielenterveysongelmat ns. näkymättömiä vammoja, jolloin tuen tarpeet eivät ilmiselviä
 - Myöskään kokemus vertaistuesta ei itsestään selvä
- Opiskelijat ovat usein haluttomia ilmaisemaan tuen tarvettaan
 - Taustalla voi olla pelko leimautumisesta tai halu pärjätä itsenäisesti (Mullins & Preyde 2013, Tinklin ym. 2005, Korkeamäki 2010).
 - Kielteisiä kokemuksia vuorovaikutuksesta opettajien kanssa
- Tuen saaminen vaatii tietoa mahdollisuuksista, palveluista ja kykyä kertoa omista vaikeuksista (esim. Niemelä 2007)

• Hyvää koulutuspäivää!

